
Nowe wydawnictwa i filmy

Idō - Ruch dla Kultury : rocznik naukowy : [filozofia, nauka, tradycje wschodu, kultura, zdrowie, edukacja] 5, 247-251

2005

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

INFORMACJE I DONIESIENIA / NEWS-REPORTS AND ANNOUNCEMENTS

Nowe wydawnictwa i filmy / New publications and films

Aiki-jutsu technique – shinken-dori-waza, „Aiki Goshindo Kaishi”. Revue Culturelle Franco-Japonaise d’Arts Martiaux Takeda-ryu, Avignon, 2004, nr 34, p. 24.

Shihan Serge Charlopeau 6 dan wraz z Claudem Chantegrelem 5 dan demonstrują obronę przed mieczem (migi-men kiritsuke // ude-kujiki). Nie często publikowane są techniki klasycznych szkół, więc tym bardziej *aikijutsu takeda-ryū* godne jest uwagi koneserów.

Andrzej Andrusiewicz [red.] (2004), *Polska i jej wschodni sąsiedzi. Studia Wschodnioznawcze*, UR, Rzeszów, t. V, 490 s.

Ukazał się kolejny, piąty już tom serii redagowanej przez prof. dr. hab. A. Andrusiewicza, kierownika Zakładu Badań Wschodnich IS UR. Ten imponujący rozmiarami wolumin poświęcony został „Jego Magnificencji Rektorowi Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. zw. dr. hab. Włodzimierzowi Bonusiakowi – wybitnemu badaczowi dziejów najnowszych w czterdziestolecie pracy naukowej” (s. 1). Tom zawiera prace historyczne, socjologiczne, politologiczne oraz z zakresu historiozofii, filozofii prawa i literaturoznawstwa, a także publikuje recenzje i omówienia, miscellanea i dokumenty. W tym oryginalnym, interdyscyplinarnym wydawnictwie publikowane są teksty autorów z wielu ośrodków naukowych Białorusi, Polski, Rosji i Ukrainy, a poziom prezentowanych treści jest niezmiernie bardzo wysoki.

„Biuletyn Sōbudō”, *Numer Specjalny – metodyczny i informacyjny*, SIP, Rzeszów 2004, nr 1–2 (13–14), 90 s.

Po dłuższej przerwie ukazał się kolejny biuletyn SIP, opracowany przez W. J. Cynarskiego, opiniowany przez K. Obodyńskiego. Zawiera informacje o uprawianym tu stylu i systemie kompletnym *budō*, o programach szkolenia, wymaganiach na stopnie, *Statucie* i regulaminach SIP, aktualnościach itd.

„Budokan”, „Walki w kłatkach – prawda i mity”, wydanie specjalne, 2004, nr 1, 128 s.

Wydano vedemecum *vale tudo*, czyli o tym „kto komu dołoży” w ujęciu historyczno-dziennikarskim. A więc od pankrationu po walki współczesnych chwytaczy i sterydowców.

„Budoworld – Internationales Kampfkunstmagazin”, IMAF – Special, 10.2003, 44 pp.

Na pamiątkę imprezy pn. *Budo Weltseminar* i 50-lecia IMAF, która odbyła się 24–26.10.2003 w Düsseldorfie, wydano numer specjalny „Świata budo”. Na str. 44 wspomniano sympozjum naukowe, które odbyło się w Moers pięć lat wcześniej. Szkoda, że tym razem nie przewidziano naukowej refleksji o sztukach walki.

Dr Z. Bujak (6 dan) jest znakomitym trenerem, sędzią, działaczem i wybitnym specjalistą w zakresie taekwon-do. Jak napisał w recenzji prof. dr hab. H. Sozański, monografia ta jest dziełem oryginalnym, wnoszącym do wiedzy o sporcie i treningu nowe wartości, nadające się do wykorzystania w treningu taekwon-do (i dyscyplinach pokrewnych).

Zbigniew Bujak (2004), *Wybrane aspekty treningu w taekwon-do*, AWF-ZWWF, Białá Podlaska, 128 s.

Szczególnie interesujące, zwłaszcza z punktu widzenia holistycznego treningu sztuk walki, jest uwzględnienie w rzeczowej strukturze treningu przygotowania psychicznego oraz teoretycznego, czyli w zakresie wiedzy (s. 109–116).

Wojciech J. Cynarski (2004), *Teoria i praktyka dalekowschodnich sztuk walki w perspektywie europejskiej*, Wyd. UR, Rzeszów, 417 s.

Książka zebrała wysokie oceny w kraju i za granicą, przykładowo:

„Jest to rozprawa szczególna, drażąca węzłowe problemy ludzkości, wskazująca konkretną drogę doskonalenia wszystkich sfer osobowości przy wykorzystaniu wielu tradycji i kultur w zakresie dalekowschodnich sztuk walki (...) Stanowi ona próbę stworzenia nowatorskiej, opartej na podstawach humanitarnych, spójnej teorii sztuk walki, w szerokim ujęciu społeczno-kulturowym i holistycznym. Umożliwiło to Autorowi uwzględnienie wymiaru antropologicznego, kulturowego, społecznego, pedagogicznego, psychologicznego i filozoficznego, za szczególnie mocnym akcentem położonym na problematykę etyczną.”

[fragment z opinii prof. dr hab. A. Szyszko-Bohusza].

„Das Buch ist ja eine richtige grosse Sache, wo viel Arbeit und Muehe drinn steckt. Da kann ich Dir gratulieren“ [D. Schmidt 7 dan IEI, Grecja].

„Your book is a very well organized and professional one, even if I can not speak your language but I was able to understand a lot about your knowledge” [dr A. Borbély, shihan *kenpō*, Węgry].

W. J. Cynarski, K. Obodyński [eds.] (2004), *Tourism and Recreation in the Process of European Integration*, PTNKF, Rzeszów, 115 pp.

Ukazała się angielskojęzyczna monografia recenzowana przez profesorów B. J. Kunickiego i M. Ďurička, zawierająca 11 tekstów autorów polskich i słowackich oraz indeks nazwisk. Jeden z artykułów dotyczy „turystyki sztuk walki”. Część prac pochodzi z odbytego w Rzeszowie (22–26.04.2004) sympozjum EASS.

W. J. Cynarski, K. Obodyński, M. Mirkiewicz [red.], *Z dziejów Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Polsce w 135. rocznicę powstania*, PTNKF, Rzeszów 2004, 200 s.

Monografia, której redaktorami jest trójka pracowników naukowych IWFIZ UR, jest plonem odbytej w Rzeszowie ogólnopolskiej konferencji naukowej i zawiera wybrane referaty. Łącznie przyjęto 21 artykułów, które wzbogacono o angielskie streszczenia. Pracę recenzowali prof. dr hab. Bernard Woltmann i dr hab. Tomasz Jurek.

Patriotyczne i paramilitarne organizacje, takie jak „Sokół”, bliskie są ideowo instytucjom sztuk wojennych i tradycyjnych sztuk walki.

Zbigniew Czajkowski (2003), *Istota i znaczenie postrzegania oraz zaskoczenia w walce sportowej na przykładzie szermierki*, „Roczniki Naukowe AWF w Poznaniu”, z. 52, s. 3–35.

Dobrze znany Czytelnikom współpracownik redakcji „IRK-MC” (jego sylwetkę przedstawił w poprzednim tomie dr hab. M. Łuczak) jest także autorem licznych bardzo dobrych prac publikowanych w różnych krajowych i zagranicznych periodykach. Studium zawarte w Roczniku poznańskiej AWF jest – jak wiele prac dr. Czajkowskiego – opracowaniem z pogranicza teorii sportu (treningu, walki sportowej) i psychologii sportu.

Artur Domosławski (2004), *Globalizacja – tak! Wypaczenia – nie!*, „Gazeta Świąteczna”, nr 190, s. 19.

Do dyskusji o problemach współczesnego świata takich, jak **globalizacja**, włączają się publicyści i popularne dzienniki. Domosławski informuje o nowych książkach poświęconych temu procesowi (w aspekcie ekonomicznym), które ukazały się w języku polskim. Pierwsza to: John Micklethwait, Adrian Wooldridge (2004), *Czas przyszedł doskonały*, (przeł. A. Unterschuetz) Zysk i S-ka, Poznań. Autorzy wierzą w neoliberalizm, ale cytują też krytykę neoliberalnego kapitalizmu w postaci wypowiedzi Jana Pawła II. Druga książka reprezentuje nurt liberalizmu bliższy alterglobalizmowi – Joseph Stiglitz (2004), *Globalizacja*, (przeł. H. Simbierowicz), PWN, Warszawa.

Zbigniew Dziubiński [red.] (2004), *Edukacja poprzez sport*, SALOS RP, Warszawa (seria „Monografie Salos RP”), 588 s.

Pod redakcją dra Zbigniewa Dziubińskiego powstała nowa świetna monografia o imponujących rozmiarach (co dotyczy zarówno objętości, jak i wartości merytorycznej zawartych tu treści). Wśród kilkudziesięciu wybranych tekstów do teorii dsw nawiązują zamieszczone w tym dziele prace A. Szyszko-Bohusza, S. Kowalczyka, N. Wójtowicza, W. J. Cynarskiego i K. Obodyńskiego. Ogólnie w pięciu częściach tematycznych zawarte są artykuły grona czołowych teoretyków reprezentujących polską humanistykę w naukach o kulturze fizycznej.

Roman Maciej Kalina, Ryszard Jan Kałużny, *Działanie człowieka w sytuacjach zagrożeń*, SWPW, Płock, 152 s.

Książkę wydano pod patronatem AWF w Warszawie i Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku. Autorami są wysocy rangą oficerowie WP. Dr hab., prof. AWF R. M. Kalina jest trenerem *jūdō* (3 dan), instruktorem *kyok-sul* i autorem wielu publikacji nt. sportów walki, samoobrony i walki wręcz. Dr R. J. Kałużny (WSO we Wrocławiu), jest specjalistą pedagogiki społecznej i psychologii walki. Praca bazuje na sformułowanej przez Kalinę teorii sportów walki oraz przedstawia wyniki przeprowadzonych badań.

Marek Kazimierczak [red.] (2004), *Turystyka w humanistycznej perspektywie*, AWF, Poznań, 398 s.

Wydana w Poznaniu monografia wpisuje się w obszar naukowej refleksji nad turystyką, której od strony humanistyki nie było dotąd zbyt wiele. Tym bardziej cieszy fakt, że zbiór zawiera teksty traktujące o turystyce w kategoriach spotkania i dialogu kultur. Monografia zawiera pracę W. J. Cynarskiego i K. Obodyńskiego pt. „*Drogi turystyczne – środowiska sztuk walki w Europie – szkic socjologiczno-kulturowy* (s. 295–302).

Roland J. Maroteaux (2004), *14.600 jours. Memoires d'un budoka philosophe*, Autoedition, Avignon.

Na ponad 600 stronach autor opisuje swe 40 lat ciągłej praktyki sztuk walki. Dr Maroteaux (francuski filozof i mistrz *aikijutsu*, 8 dan) zawiera w swej książce interesujące wspomnienia i refleksje, co ilustruje licznymi kolorowymi zdjęciami. Przedmowę do książki wykonał Ron Yamanaka (9 dan).

Dariusz Piwowarczyk (2004), *Poczet rycerzy polskich XIV i XV wieku*, Bellona, Warszawa.

Książka przedstawia takie elementy kultury rycerskiej, jak turnieje, pojedynki, ordery, etos rycerski, sztukę wojenną. Bohaterami szkiców biograficznych są słynni rycerze królestwa Polskiego i Litwy. Całość ukazana jest na tle społeczno-politycznym i kulturowym epoki, ukazując ówczesne funkcjonowanie rycerskiego stanu.

Mirosław Ponczek (2003), *Kultura fizyczna a Kościół rzymskokatolicki w Polsce po II wojnie światowej 1945–2000*, AWF Katowice, 187 s.

Dr hab., prof. AWF Mirosław Ponczek jest niewątpliwie wybitnym specjalistą problematyki historii kultury fizycznej w jej powiązaniu z działalnością Kościoła i organizacji wyznaniowych. Ta nowa monografia jest dojrzałym owocem jego długoletnich badań w tej dziedzinie. Stanowi też ważny głos w kwestii humanistycznej refleksji nad kulturą fizyczną, której nie powinno się uprawiać w oderwaniu od wymiarów moralnych i duchowych.

Ong Bak, reż. Prachya Pinkaew, scen.: Prachya Pinkaew, Panna Rittikrai, wyk.: Phanom Yeerum / Tony Jaa, Petchai Wongkamlae, Pumwaree Yodkamol, prod.: Baa-Ram-Ewe, Tajlandia 2003, 108 min.

Tajowie promują swą narodową tradycję *muai-thai* nie jako sport walki, lecz jako sztukę walki silnie związaną z religią i etyką buddyzmu hinayana. Główny bohater (Tony Jaa) demonstruje wyjątkową sprawność fizyczną i rozgrywa wspaniałe, realistyczne walki, przy czym zachowuje spokój, godność i skromność, jak na wychowanka klasztoru przystało.

Aleksandra Przychodzeń (2004), *Hathajoga – między słońcem a księżycem*, „Wiedza i Życie”, nr 11 (listopad), s. 20–27.

„Świat opanowała jogomania. Na całym świecie ten rodzaj gimnastyki uprawia już ponad 200 mln osób. Skąd ten sukces?” – zastanawia się autorka artykułu. Także w Polsce hinduska gimnastyka, która „zmienia ciało i umysł”, zyskuje na popularności. A znana jest tu od dawna. Pisał o niej ks. Benedykt Chmielowski (1746) w encyklopedii *Nowe Ateny, albo akademія wszelkiej sciencyi pełna na różne tytuły jak na classes podzielona, mądrym dla memoryjału, idiotom dla nauki, politykom dla praktyki, melankolikom dla rozrywki erygowana*.

„Rocznik Naukowy Idō – Ruch dla Kultury / Movement for Culture”, 2004, t. IV, 478 s.

Dla Czytelników, którzy lekturę „IRK-MC” rozpoczęli od tomu V, przypominamy o poprzednich. W czwartym tomie są dziesiątki interesujących artykułów autorów z kraju i zagranicy, między innymi teksty wybitnych profesorów i ekspertów takich, jak: Z. Czajkowski, H. Eichberg, K.R. Kernspecht, S. Kowalczyk, J. Kosiewicz, M. Łuczak, E. Jaskólski, W. Pasterniak, L. Sieber, W. Starosta, A. Szyszko-Bohusz, J. Szmyd i in., a ponadto recenzje, komunikaty, polemiki i różne informacje.

Dietmar Schmidt (2004), *Zendo Ryu Karate Do. Harmonie von Körper und Geist*, Layout & Design: Sun Ja Schwarz, Athens, 142 pp.

Niemiecki i grecki karateka D. Schmidt, podpisujący się stopniem 7 dan *idō*, wydał książkę, której główne motto zawarł w zasadzie „włączać filozofię w praktykę treningową”. Istotnie stara się on łączyć trening techniczny z ćwiczeniem zen i akcentowaniem zasad budō. Interesująca jest też stworzona przez Schmidta forma (dan kata) *aiki shisei*, opublikowana na tronach 123–136, w której odnaleźć można techniki jego nauczyciela Lothara Siebera.

Fragmenty tej książki zostały opublikowane w III tomie „IRK-MC”.

Leszek Sosnowski, Anna Wójcik [red.] (2004), *Ogrody – zwierciadła kultury*, t. I, *Wschód*, Universitas, Kraków, 280 s.

Na gruncie filozofii kultury i w kontekście estetyki ukazane są tu różnice kultury konfucjańskiej, buddyjskiej i muzułmańskiej. Idee religijne i filozoficzne przenikają życie intelektualne i powodują odmienności w rozumieniu przyrody, sztuki i człowieka. Wartość merytoryczną pracy uzupełnia 320 ilustracji. Książka ta koresponduje z opublikowanym na łamach tego tomu artykułem o architekturze dōjō [por.: W. J. Cynarski, *Architektura a antropologia dalekowschodnich sztuk walki: architektura dōjō – szkic z socjologii przestrzeni*].

Włodzimierz Starosta (2003), *Report from the activities of the Presidium of International Association of Sport Kinetics (IASK) in the years 2001–2003*, „Journal of Human Kinetics”, vol. 10, pp. 137–147.

Wydany w grudniu 2003 przez katowicką AWF numer zawiera, oprócz wielu prac empirycznych, interesujący dla każdego członka IASK raport lidera tego międzynarodowego stowarzyszenia – prof. dr. hab. W. Starosty. Z kolei w XI tomie znajdujemy komunikat o VIII międzynarodowej konferencji IASK.

M. Villamón, D. Brown, J. Espartero, C. Gutiérrez (2004), *Reflexive Modernization and the Disembedding of Jūdō from 1946 to the 2000 Sydney Olympics*, „International Review for the Sociology of Sport”, no. 2, pp. 139–156.

W „IRSS” opublikowano interesujący artykuł o modernizacji i wykorzenieniu *jūdō*, o jego regresji od formy budō do agresywnego sportu rywalizacji. Jednakże autorzy, oprócz błędów w pisowni niektórych słów (*jūjutsu*, *kyūdō*) dokonują daleko idących uproszczeń świadczących o małej znajomości innych, niż *jūdō*, sztuk walki. Dotyczy to zarówno historycznych i współczesnych dróg i sztuk walki.

Otmar Weiss (2004), *Perspectives on the sociology of sport in Europe*, „European Journal for Sport and Society (EJSS)”, vol. 1, no. 1, pp. 7–14.

Ukazał się pierwszy numer pisma stowarzyszenia EASS, którego redaktorem naczelnym jest prof. dr Dieter H. Jütting z Uniwersytetu w Münster. Interesujący jest zwłaszcza pierwszy artykuł pióra prof. O. Weissa (przewodniczącego EASS) o perspektywach rozwoju socjologii sportu w Europie.

Andrzej Wojda (2004), *Sumo w Polsce*, „Budojo”, nr 3, s. 35–36.

W marcu 2004 powołano Polski Związek Sumo a pierwszym prezesem został pan Dariusz Rozum. W maju tego roku Robert Paczków zdobył złoty medal ME. Sumō, którym do niedawna opiekował się PZZ, usamodzielniało się. Por.: M. Jarocki (2004), *Sumo po polsku*, „Zapaśnik”. Ogólnopolski magazyn o zapasach i sumo, nr 7 (styczeń/luty), s. 27.